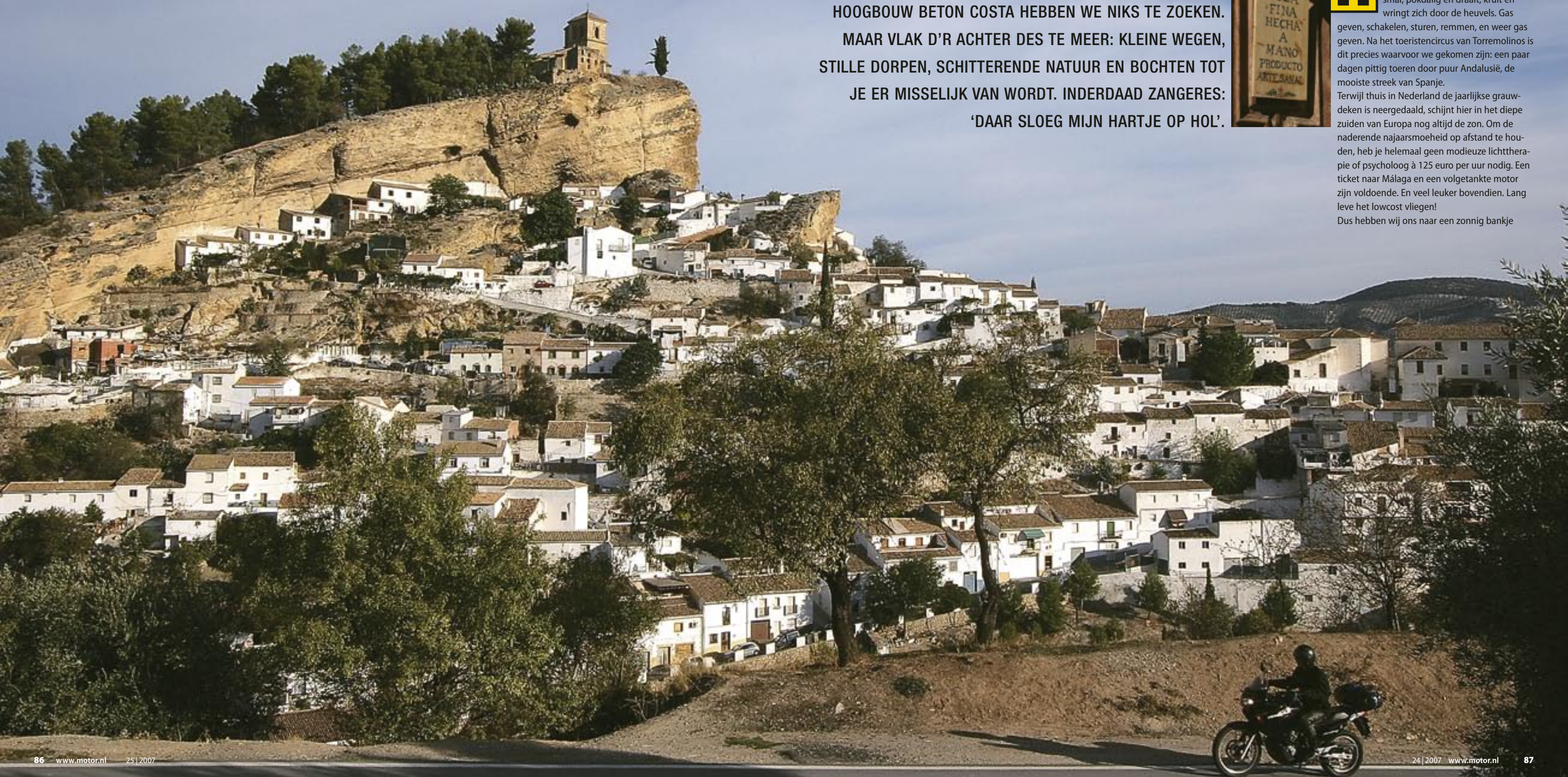

STUREN ACHTER DE COSTA'S

DE ZANGERES ZONDER NAAM ZONG HET BIJNA GOED:
 'T WAS AAN DE COSTA DEL SOL'. NOU, ÁÁN DIE
 HOOGBOUW BETON COSTA HEBBEN WE NIKS TE ZOEKEN.
 MAAR VLAK D'R ACHTER DES TE MEER: KLEINE WEGEN,
 STILLE DORPEN, SCHITTERENDE NATUUR EN BOCHTEN TOT
 JE ER MISSELIJK VAN WORDT. INDERDAAD ZANGERES:
 'DAAR SLOEG MIJN HARTJE OP HOL'.

Het is een uur lang breien en punniken op weg naar Comares in de uitlopers van de Sierra Nevada. Het asfalt is smal, pokdalig en draait, krult en wringt zich door de heuvels. Gas geven, schakelen, sturen, remmen, en weer gas geven. Na het toeristencircus van Torremolinos is dit precies waarvoor we gekomen zijn: een paar dagen pittig toeren door puur Andalusië, de mooiste streek van Spanje. Terwijl thuis in Nederland de jaarlijkse grauwdeken is neergedaald, schijnt hier in het diepe zuiden van Europa nog altijd de zon. Om de naderende najaarsmoetheid op afstand te houden, heb je helemaal geen modieuze lichttherapie of psycholoog à 125 euro per uur nodig. Een ticket naar Málaga en een volgetankte motor zijn voldoende. En veel leuker bovendien. Lang leve het lowcost vliegen! Dus hebben wij ons naar een zonnig bankje

◀ In het hart van Priego de Córdoba.

▶ Monument in Montefrío.

REISINFORMATIE

HOE KOM JE ER?

Transavia vliegt vanaf Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven direct naar Málaga. De prijs van een ticket varieert enorm. Doorgaans geldt: hoe vroeger je boekt, hoe lager de prijs. Voor december vonden wij een retourticket voor € 148,-. Er zijn ook alternatieven met andere maatschappijen.

MOTOR HUREN

Wij huurden via TravelMoto van de Nederlander Jac van Gestel. Hij werkt samen met MotoMercado in onder meer Torremolinos. Een Honda Transalp of Yamaha Fazer kost er circa € 70,- per dag (bij een verhuur van 4-7 dagen).

Informatie: www.rentabike.org.

Een taxi vanaf het vliegveld naar het verhuuradres kost € 15,- enkele reis.

WAAR SLAPEN WE?

Andalusië heeft natuurlijk vele overnachtingsmogelijkheden. Aan de kust zijn dat vooral grote hotelcomplexen, hoewel er in Málaga - hele leuke stad trouwens - ook kleine sfeervolle hotelletjes te vinden zijn. In het bergachtige binnenland zijn de mogelijkheden minder uitgebreid, maar in plaatsen als Alhama, Montefrío, Priego, Zúheros, Antequera en Ardales zijn op bescheiden schaal ook prima hotels te vinden. De ene keer eenvoudig, de andere keer luxueus. Onze aanraders: Hotel Rural Zuhayra (Zuheros) en Hotel Rural La Enrea (Ardales), beide van de Zerca-groep (www.zercahotels.com). Prijs: € 79,- per tweepersonskamer (€ 48,- voor een extra nacht). Ook goed: Apartamentos Ardales (Ardales) vanaf € 50,- per nacht in het laagseizoen (www.apartamentosardeles.com). Meer landelijke hotelletjes op www.ruralandalus.es en www.ruralnoches.com.

INFORMATIE

- www.spaansverkeersbureau.nl; met handige links naar regionale sites en allerlei informatie over Spanje als vakantieland.
- www.andalucia.org; met een overdaad aan musea, attracties, routes en links in Andalusië
- www.visitcostadelosol.com; waarop behalve informatie over de Costa zelf, ook uitstapjes in het achterland worden beschreven.
- www.ruralmalaga.net; met wetenswaardigheden over een heleboel dorpjes in het achterland. Helaas alleen Spaanstalig.

OLIJFOLIE

Spanje is 's werelds grootste producent van olijfolie. De streek onder Córdoba - rond Baena, Luque en Zúheros - staat bekend om zijn topkwaliteit olijfolie. De olijven worden met de hand geplukt en zorgvuldig geperst met eeuwenoude molenstenen. Voor een liter van deze olie is zeven tot acht kilo olijven nodig.

boven Comares gestuurd. We hebben er eersteklas uitzicht op het dorpje dat zich als een zwaluwnest aan de spitse heuvel vastklampt. De muren zijn er dik, de straatjes smal. In het verre verleden was deze ligging niet alleen veilig, maar ook koel omdat het elk briesje uit de wijde omtrek vangt. Lekker als de temperaturen in de zomer boven de veertig graden pieken. Een wandelroute door Comares gaat langs kerken, een oude handelsweg, het bastion en bescheiden herinneringen aan de tijd dat de Arabieren hier de dienst uitmaakten. Vanaf de oude toren kijken we bijna 360 graden rondom over de doodstille Axarquía, zoals de streek ten oosten van Málaga heet. Hemelsbreed ligt de betonkust hier 25 kilometer vandaan, maar het lijkt lichtjaren ver verwijderd.

EZELBREED

De straten van Comares zijn, zoals in bijna alle oude dorpen hier, piepklein en supersmal. Ze zijn berekend op de breedte van een ezel met bagage. Met de motor wurmen wij ons er doorheen, voor auto's is dit onbegaanbaar terrein. Tussen de witgekalkte gevels zoeken we de weg naar La Zubita, maar vinden we een gravelpad

door de woestijnen. Spannend, mooi, slecht, gaten en nergens saai. Wat doen we? Blijven we doorrijden en zien we wel wat er op ons pad komt of draaien we om? We rijden door en landen na twee droge rivierbeddingen weer op echt asfalt. Heerlijk om de Transalp daar weer de sporen te geven, zonder dat het voorwiel voortdurend in diepe kuilen dreigt te verdwijnen. Een oude karavaanroute gaat van Vélez Málaga via Alcaucín over de Zafarrayapas naar Alhama de Granada. Het is er prachtig. We passeren oude bruggen, cactussen, palmbomen en boerderijen. Tot we na een bocadillo con queso - broodje kaas - in Acaucín de weg weer eens kwijtrakten. En dat is hier soms, zo weten we nu, een onverwacht gelukje. Op gevoel rijden we een keer links, een keer rechts en een stukje rechtdoor door ongerept platteland. Na een wegblokkade van geiten en schapen, bereiken we uiteindelijk, precies zoals gepland, de Zafarrayapas. Met de hand stevig aan het gas draaien we driftig door de bergen. Links vangen we een glimp op van het Moorse dorp Zalia, dat volgens een legende verlaten zou zijn als gevolg van een slangenplaag. Het is waarschijnlijker dat de inwoners aan het zwaard zijn geregen toen de

MET DE HAND STEVIG AAN HET GAS DRAAIEN WE DRIFTIG DOOR DE BERGEN

Christenen met succes de Moren aan het verjagen waren. Na het topje van de pas volgt er niet de gebruikelijke afdaling, maar rijden we over een soort hoogvlakte verder. Wonderlijk, heel wonderlijk. Hier, aan de andere kant van de bergrug, verandert ook langzaam maar zeker het landschap. Reden we een half uur geleden nog door bergen, bossen en citrusplantages, nu volgen heuvels, olijfbomen en eenzame finca's in een uitgestrekt en leeg landschap vol verrassingen. Alhama de Granada is er een van. Boven een diepe kloof bevindt zich de Arabische wijk van het stadje met zijn kleine huizen, kerken en heilzame baden. Al Hamma betekent in het Arabisch dan ook zoiets als warmwaterbron. We gaan er even uit het zadel om een stukje door de indrukwekkende kloof te wandelen. Voor de nacht strijken we neer in nog zo'n surprise: Montefrío. We vangen er de laatste zonnestrallen voor de deur van de populaire dorpsbar. Bij de pot bier worden gratis tapas geserveerd met uiteraard ham en olijven, de specialiteit van de streek. Om ons heen alleen Spanjaarden. We wensen elkaar netjes buenas tardes.

ROLLERCOASTER

Terwijl de dauw nog op de olijfbomen staat, zijn wij alweer op weg naar Priego de Córdoba, een stadje vol barokke gebouwen en nauwelijks bezocht door toeristen. De route gaat door een

golvend olijvenland in tientallen aardetinten. En naarmate we noordelijker komen, krijgen we op de buddy een meningsverschil: passagier C. vindt het een zelfmoordlandschap omdat er geen einde aan lijkt te komen. Pilot H. noemt het van grote schoonheid. Beiden hebben gelijk. Het is inderdaad eentonig, maar dat hoeft je niet als saai te ervaren. Want de weg vliegt er als een rollercoaster doorheen: omhoog, omlaag, naar links, naar rechts, vooruit, achteruit en ondersteboven. Zúheros maakt aan de discussie een eind. De vergezichten veranderen er per honderd meter, het dorp lijkt almaar spectaculairder te liggen en de weg blijft maar klimmen en klimmen. Hier geen olijven meer, maar ruige rotsen en bossen in de verte. Er zijn grotten te bezoeken, maar wij hebben ernstig behoefte aan pauze. Terug naar Zúheros dus. Naar het kloppend hart met pleintje en terras aan de voet van de vestingtoren. Water. Koffie. Streekgerechten. Dat laatste avontuur eindigt met een bord vol paddestoelen, drijvend in vloeibaar knoflook. Vanmiddag krijgt 'vol gas' een geheel eigen betekenis. Een machtige rit brengt ons via het stadje Antequera naar de puist El Torcal, waar een kruising wacht tussen maanlandschap en sprookjeswereld. Het laatste streepje naar de top moeten we overslaan bij gebrek aan brandstof. Maar bij het zachte namiddaglicht zijn de flanken met zijn reusachtige zwerfkeien al mooi genoeg. Met een volle tank en nieuwe energie besluiten we om

◀ Op weg naar de Sierra de Grazalema.

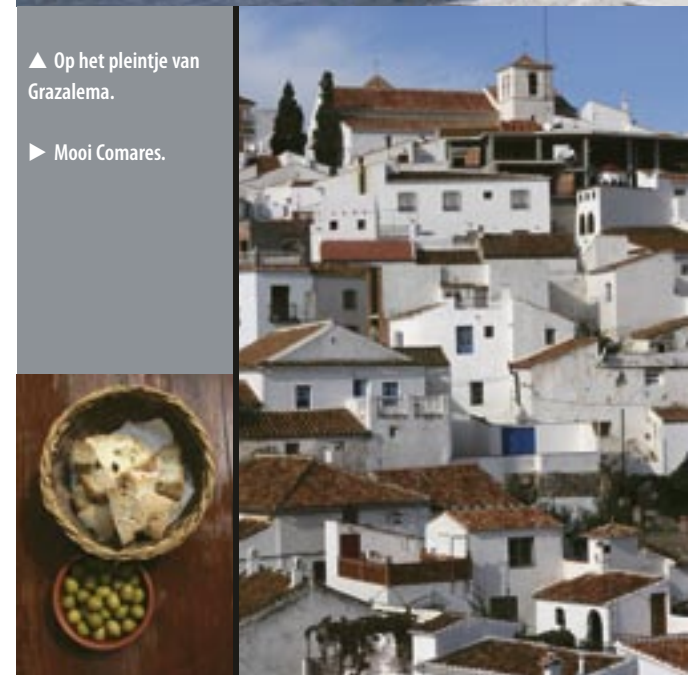
▶ Pleintje in Alhama.

▶ Kijkje in de kloof van Alhama.

▲ Op het pleintje van Grazalema.

▶ Mooi Comares.

HAND VAN HET GAS! HAND VAN HET GAS! ER LIGGEN OLIJVEN OP DE WEG

nog anderhalf uur door te rijden. Naar het stuwmeer van Guadalhorce of El Chorro. Het is een gouden greep. De route is fenomenaal. Kleine weggetjes, groot landschap en machtige luchten. Pas aan de boorden van het azuurblauwe meer komen we ander verkeer tegen. Een handvol auto's en een enkele motorrijder. Als we niet beter zouden weten, hadden we dit landschap ergens in Amerika gedacht. Big sky country op z'n Spaans. Moe maar voldaan eindigen we als enige gasten in Ardales, een dorpje met meer cafés dan bezoekers. We gaan er op in het dorpsleven dat zich 's avonds afspeelt op het centrale pleintje. We eten vis en genieten van de voorstelling om ons heen.

OLIJVENALARM

Hand van het gas! Hand van het gas! Er liggen olijven op de weg. De angst is een lichte erfenis van mijn enige serieuze valpartij. Klop af. Een vlek van olijfolie bezorgde mij ooit een stevige uitgljider in Griekenland, inclusief een gratis huidtransplantatie aan de volledige rechter zijkant. Daar was geen Dr. Schumacher bij aan te pas gekomen. Gewoon dikke korsten die wekenlang aan de lakens plakten. Maar dat terzijde. Voorzichtig volgen we de weg. Tot het spoor van olijven plotseling linksaf buigt en we vijftig geiten op het erf van een boerderij zien staan. Geen olijven, maar keutels! Loos alarm. In de verte zien we Burgos al liggen, ooit een beruchte verzetschaard vol bandieten. Deze regio is nog tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw tamelijk wetteloos geweest. Althans, de wetten waren er wel, maar niemand trok zich daar wat van aan. Er moest een compleet leger aan te pas komen om de boel tot de orde te roepen. Rij-dend door bandietenland, kunnen we het ons

levendig voorstellen. Dit is geen landschap dat gemaakt is voor mensen. Hoewel, op de motor is het schaamteloos profiteren van strak asfalt door ruige rotsachtige bergen.

We nemen een laat ontbijt - of vroege lunch - in Ronda, om vervolgens door te rijden naar de Sierra de Graza-lema, een ongerept natuurgebied dat bijna met z'n bomen tot in de Middellandse Zee staat. Alleen een snelweg en een strookje hoogbouw hebben het teruggedrongen. We rijden door een heftig wisselend landschap van kurkeiken beneden, rotsen boven, verdwaalde kastanjebomen aan de kant van de weg en duizenden, duizenden bochten. We zien Graza-lema in de verte liggen, maar het dorp lijkt niets dichterbij te komen. Weer een bocht, nog een. Erg? Nee natuurlijk. Onze Transalp voelt zich juist helemaal in z'n element danst over de schouders van de tot bijna 1.700 meter hoge bergen. Tijdens het hoogseizoen is het hier oppassen geblazen omdat de Sierra een populair uitstapje is vanuit de Costa del Sol. Nu is het er rustig en hebben we het terras in Graza-lema voor het uitkiezen: op het pleintje, of liever verderop onder de palmboom?

We slenteren door het dorp, genieten van de witte huizen, de gietijzeren hekken, de kleine winkeltjes, de rust, de oude mannen bij de kerk. Hoewel we ons afvragen of we wel voor het donker terug aan de kust zullen zijn, besluiten we bij een café solo om met een grote omweg via Gaucín en Casares terug te rijden. Het vliegtuig naar huis vertrekt morgen pas en deze rit door het echte hart van Andalusie kan wat ons betreft niet lang genoeg duren. Camarero, la cuenta por favor!

TEKST EN FOTOGRAFIE: HANS AVONTUUR

Passo de Zafarraya.

SIERRA DE GRAZALEMA

Het natuurpark Sierra de Graza-lema is 51.695 hectare groot en heeft een microklimaat. Dit verklaart waarom het er zo groen is. Er valt meer dan 2.000 mm regen per jaar.

Het eindpunt: op het strand van Torremolinos.

RIJDEN MET JAC

Jac van Gestel gooide in 2002 het roer om. Hij verhuisde met zijn gezin naar Andalusie om er een droom waar te maken: motorreizen organiseren. In samenwerking met MotoMercado (Spaanse verhuurder) biedt Jac inmiddels een uitgebreid programma aan met korte en langere reizen door Andalusie. Van de kleine weggetjes direct achter de Costa del Sol tot aan culturele hoogtepunten als Granada en Cordoba. 'De meeste gasten vinden het heerlijk om achter mij aan te rijden, dan hoeven ze zich niet druk te maken over de route', aldus Jac. 'Ik zorg voor de mooiste weggetjes en leuke stopplekken, zij kunnen genieten van het rijden en het landschap.'

Op www.travelmoto.com vind je het complete programma inclusief foto's, filmpjes, verslagen en nieuwtjes zoals de GPS-routes. De toertochten worden gereden met onder meer Fazers, Transalps, TDM's en de XT 660 R. Jac ziet zichzelf niet zo zeer als toerbegeleider, maar meer als een motorvriend.

Met meer dan 300.000 kilometers in de wielen, heeft hij recht van spreken. Voor wie aan de Costa del Sol met strandvakantie is en gewoon eens een dag wat anders wil doen, zijn er ook dagtochten vanuit Torremolinos.

